MÜZİKTE İLERİ ARAŞTIRMALAR

Editör: Doç.Dr. Erhan ZETEROĞLU

yaz
yayınları

MÜZİKTE İLERİ ARAŞTIRMALAR

Editör

Doç. Dr. Erhan ZETEROĞLU

yaz yayınları

2024

yaz
yayınları

MÜZİKTE İLERİ ARAŞTIRMALAR

Editör: Doç. Dr. Erhan ZETEROĞLU

© YAZ Yayınları

Bu kitabın her türlü yayın hakkı Yaz Yayınları'na aittir, tüm hakları saklıdır. Kitabın tamamı ya da bir kısmı 5846 sayılı Kanun'un hükümlerine göre, kitabı yayınlayan firmanın önceden izni alınmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemiyle çoğaltılamaz, yayınlanamaz, depolanamaz.

E_ISBN 978-625-6171-43-5

Aralık 2024 – Afyonkarahisar

Dizgi/Mizanpaj: YAZ Yayınları

Kapak Tasarım: YAZ Yayınları

YAZ Yayınları. Yayıncı Sertifika No: 73086

M.İhtisas OSB Mah. 4A Cad. No:3/3
İscehisar/AFYONKARAHİSAR

www.yazyayinlari.com

yazyayinlari@gmail.com

info@yazyayinlari.com

İÇİNDEKİLER

Fransa'da Müzik Eğitimi Veren Kurumların Sistemleri ve Diplomalar 1
Mehmet GİRGİN, Gözde Ece YAVAŞ ÖZTÜRK

N. R. Korsakov'un Op. 35 Şehrazad Senfonik Süitinde "Şehrazad" Karakteri.....20
Mehmet GİRGİN, Ebru GÜNER CANBEY

Câhiliyye Dönemi ve Asr-ı Saâdet Sonrası Dönemlerde Mûsikî Sahası Gelişmelerine Sosyo-Kültürel, Dinî ve İlmî Perspektiften Bir Bakış.....34
Fatih TÜYSÜZ

Müzik Eğitiminin Özel Gereksinimli Bireylerin Motor Becerileri Gelişimindeki Rolü: Bir İnceleme.....59
Sibel KARAKELLE, Fatma Gül YİĞİTBAŞI, Sinem DOĞAN, Cemile ERTEK

Okul Öncesi Otizm Tanılı Öğrencilere Uygulanan Beden Perküsyonu ve Ritim Çalışmalarının Psikomotor Becerilere Etkisi.....79
Sibel KARAKELLE, Ayşen DAĞAŞAN, Hatice UYSAL, İpek SAĞLAM

Benzer Denek Grupları Üzerinde Yapılan Aktif ve Pasif Müzik Terapi Uygulamaları & Sonuçlarının Karşılaştırılması 105
Ahmet Fatih SAVAŞ, E. Ceylan ÜNAL AKBULUT

"Bu kitapta yer alan bölümlerde kullanılan kaynakların, görüşlerin, bulguların, sonuçların, tablo, şekil, resim ve her türlü içeriğin sorumluluğu yazar veya yazarlarına ait olup ulusal ve uluslararası telif haklarına konu olabilecek mali ve hukuki sorumluluk da yazarlara aittir."

FRANSA'DA MÜZİK EĞİTİMİ VEREN KURUMLARIN SİSTEMLERİ VE DİPLOMALAR

Mehmet GİRGİN[1]

Gözde Ece YAVAŞ ÖZTÜRK[2]

1. GİRİŞ

Fransız Ekolü, dünya üzerinde ulusal olarak ün yapmış ekollerden birisidir (Koçer, 2018). Ülkemizde de Fransız Ekolü ve Fransa'da Eğitim, öğrenciler arasında oldukça ilgi çekicidir. Avrupa'da eğitim alan Türk beşlerinden (Danacı, Ertekin ve Tankız, 2023) Ahmet Adnan Saygun (Yükselsin, 2011) ve Ulvi Cemal Erkin (Özkan, 2023) gibi bestecilerin Fransa'da eğitim almış olması, İdil Biret ve Suna Kan gibi dünya çapında ün yapmış virtüözlerin "Harika Çocuk Kanunu" yasasıyla Fransa'ya gönderilmesi (Sezginsoy ve Güven, 2010) gibi nedenler, geçmişten günümüze uzanan ve hala devam etmekte olan bu ilgi odağının sebepleri arasında gösterilebilir. Bununla birlikte her ne kadar ilgi odağı olsa da Fransa'da müzik eğitimi veren kurumların çeşitliliği ve diplomaların farklılığı öğrencilerin bu sistemi anlamakta zorlanmalarına sebebiyet vermektedir.

MEB ve YÖK'e göre; Türkiye'de müzik eğitimi diploması veren kurumlar ya Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde olan orta-öğretim kurumları ya da lisans ve üstü eğitim vermekte olan üniversitelerdir. Bu kurumların yanı sıra yine Millî Eğitim

[1] Doç., Dokuz Eylül Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, Bestecilik ve Orkestra Şefliği Anasanat Dalı. mehmet.girgin@deu.edu.tr. ORCID: 0000-0002-9989-1987.

[2] Öğr. Gör., Dokuz Eylül Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, Arp Sanat Dalı. gozdeece.yavasozturk@deu.edu.tr. ORCID: 0000-0001-5458-5671.

Bakanlığına bağlı kurs ya da halk eğitim merkezlerinde müzik eğitimi sunulmakta ancak bu merkezlerde diploma yerine yerel tanınırlığı kabul edilen sertifikalar verilmektedir. Özetle bir müzik eğitimi diplomasına sahip olmak isteyen öğrenciler orta-okulda Millî Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığınca düzenlenen programa bağlı Üniversitelerdeki Devlet Konservatuvarının Müzik ve Bale Ortaokullarında, lisede Devlet Konservatuvarının Müzik ve Sahne Sanatları liselerinde veya Güzel Sanatlar Liselerinde, lisans ve lisansüstünde ise üniversitelerin ilgili bölümlerinde eğitim almak zorundadır.

Fransa'da ise müzik eğitimi veren okulların sistemi, sanat eğitimi konusunda oldukça köklü ve çok çeşitlidir. Müzik, dans ve drama gibi alanlarda eğitim veren birçok prestijli okul bulunur. 2006 yılında çıkarılan bir kararname ile köklerinin nereye dayandığını hatırlatması için, farklı büyüklük, statü ve hukuka sahip özel, dernek veya belediye (kamu) yapısı olsun çalgı, ses veya farklı bir disiplinin eğitimi etrafında çevrelenerek müfredatı oluşturulan tüm bu okullar, adında "konservatuvar" geçmese bile Kültür ve İletişim Bakanlığı Ulusal Eğitim Yönlendirme Planı tavsiyelerine uyma zorunluluğu ile konservatuvar adı altında birleştirilmiştir. (Chagnard, 2017). Bu çalışmada, Fransa'da müzik eğitimi veren kurumların konservatuvar adı altında birleştirilmesi sonucu oluşan çeşitliliği nedeniyle Türkiye'de müzik eğitimi veren kurumlara göre daha karmaşık bir yapısının olması varsayımıyla, Fransa'da üst düzey eğitim veren müzik okullarından başlanıp daha temel eğitim veren kurumlara doğru bir sıralama içerisinde konunun ele alınması ve Fransa'da eğitim almak isteyen öğrenciler için konunun daha aydınlatılması amaçlanmıştır.

1.1. Ulusal Konservatuvarlar

Bu okullara örnek göstermek gerekirse Conservatoire National Supérieur de Musique et de Danse de Paris (CNSMDP)

ve Conservatoire National Supérieur de Musique et de Danse de Lyon'dan (CNSMDL) bahsedilebilir. Her iki konservatuar da uluslararası alanda tanınmış ve saygınlığa sahiptir. Fransa'da Ulusal Konservatuvarlar olarak anılan bu kurumlar müzik ve dans alanlarında lisans ve yüksek lisans düzeyinde eğitimler sunan en prestijli müzik ve dans eğitimi veren kurumlardandır (Haut Conseil de L'évaluation de la Recherche et de L'Enseignement Supérieur, 2020). Fransa'da ve dünyada tanınan birçok sanatçının da yetiştiği gibi (Fétis, 2023), CNSMDP faaliyet raporundan (2022) ve her iki konservatuvarın da güncel web sayfasından (2024) anlaşıldığı üzere; adaylar seçme süreçlerinden geçtikten sonra okula kabul edilirler. Öğrenciler, performans, beste, şeflik ve müzikoloji gibi farklı dallarda uzmanlaşmaktadırlar. Hem klasik hem de çağdaş müzikte güçlü bir geleneğe sahip olan bu konservatuvarlara dünyanın dört bir yanından gelen yetenekli öğrenciler, uluslararası bir ortamda eğitim alırlar.

1.2. Pôle Supérieur d'Enseignement Artistique

Cité de la Musique, Philharmonie de Paris Médiathèque'in beyan ettiği bilgilere göre; Pôle Supérieur d'Enseignement Artistique (Pôles Sup), Fransa'da sanatsal alanlarda yükseköğrenim sağlayan bir eğitim yapısıdır. Bu kurumlar, özellikle müzik, dans, tiyatro gibi sanat dallarında profesyonel kariyer hedefleyen öğrencilere yönelik olarak oluşturulmuştur. Pôles Sup, genellikle Bologna sistemi kapsamında lisans (Licence) derecesi eğitim verir ve sanatsal eğitim ile akademik eğitim arasında bir köprü kurar.

1.3. Conservatoire à Rayonnement Régional

Fransa Arşivleri Ulusal Arşiv Portalı'na göre (2010); CRR'ler, yani Conservatoire à Rayonnement Régional, (diğer adıyla CNR'ler yani Conservatoire National de Région) Fransa'da bölgesel konservatuvarlar olarak bilinir. Bu okullar ulusal konservatuvarlara göre daha yerel düzeyde hizmet verirler,

ancak yine de yüksek kaliteli sanat eğitimi sunarlar. Müzik, dans ve tiyatro alanlarında eğitim verilir ve öğrenciler genellikle bölgesel yarışmalarda ve gösterilerde sahne alırlar. CRR'ler, sanatsal kariyer hedefleyen öğrencilere profesyonel bir temel sağlar ve DEM gibi önemli diplomalarla sanat dünyasında tanınırlık kazanmalarına yardımcı olur. Bu konservatuvarlardan alınan eğitim ve DEM diploması bir sonraki aşamada ulusal konservatuvarlara geçişlerde avantaj sağlayabilir.

1.4. Conservatoires à Rayonnement Départemental

Cité de la Musique, Philharmonie de Paris Médiathèque'in güncel bilgilere göre; Conservatoires à Rayonnement Départemental (CRD), Fransa'daki yerel müzik, dans ve tiyatro eğitim merkezleridir. CRD'ler, bölgesel düzeyde konservatuvarlar olarak kabul edilir ve genellikle il (département) seviyesinde faaliyet gösterirler. Amaçları, öğrencilere müzik, dans ve tiyatro gibi sanat dallarında ileri düzeyde eğitim sunmak ve öğrencileri profesyonel kariyerlerine hazırlamaktır. CRD'ler, Conservatoires à Rayonnement Régional (CRR) kurumları gibi yüksek düzeyde sanat eğitimi sunar, ancak daha yerel ve küçük çaplıdır. CRD'ler de CRR'ler gibi sanatsal kariyer hedefleyen öğrencilere profesyonel bir temel sağlar ve DEM gibi önemli diplomalarla sanat dünyasında tanınırlık kazanmalarına yardımcı olur. Bu konservatuvarlardan alınan eğitim ve DEM diploması bir sonraki aşamada Ulusal Konservatuvarlara geçişlerde CRR'ler gibi avantaj sağlayabilir ancak bu avantajın seviyesi elbette CRR'ler gibi CRD'nin sunduğu eğitim kalitesi ve öğrencinin yetkinliklerine bağlıdır.

1.5. Conservatoires à Rayonnement Communal ve Conservatoires à Rayonnement Intercommunal

Cité de la Musique, Philharmonie de Paris Médiathèque'in güncel bilgilerine göre; Les Conservatoires à Rayonnement Communal (CRC), Conservatoires à rayonnement

intercommunal (CRI), Fransa'da belediyeler tarafından finanse edilen belediye konservatuvarlarıdır. Hem amatör hem de profesyonel düzeyde eğitim almak isteyen çocuklardan yetişkinlere kadar geniş bir yaş aralığını kapsar. CRC ile CRI arasındaki fark CRI'nin bir grup konservatuvarın yerel ve bölgesel düzeydeki iş birliği ile oluşturulmasıdır. Bu konservatuvarlar, birden fazla belediyenin ortaklaşa düzenlediği sanat eğitimi programlarını sunar.

1.6. Özel Konservatuvarlar

Fransa'da devlet konservatuarlarının yanı sıra Alfred Cortot'un kurduğu Ecole Normale de Musique de Paris (Yagil, 2012), Charles Bordes, Alexandre Guilmant, Vincent d'Indy gibi müzisyenlerin kurduğu Scola Cantorum (Dowd, 1969) gibi özel konservatuarlar da bulunmaktadır. Özel konservatuarlar, genellikle daha esnek müfredatlar sunar ve devlet konservatuarlarına göre biraz daha farklı bir eğitim yapısına sahiptir. Örneğin Scola Cantorum'un resmî web sitesinde beyan edilen "özgür ve bağımsız konservatuvar" (free and independent conservatory) ifadesi bu durumu destekler niteliktedir. Ancak bu okullar devlet okullarındaki gibi ulusal diplomalar değil, kendi iç sertifikalarını sunarlar.

1.7. Conservatoire Municipal

Fransa'da, Paris gibi arondismanlara (arrondissement) bölünmüş şehirler ve bu arondismanların kendi yerel belediyesi ile hizmet veren kültürel kurumları bulunur. Bu kültürel kurumlara belediye konservatuvarları da dahildir. Paris'te bulunan tüm belediye konservatuvarının "Paris Conservatoires" adlı resmî web sitesinde beyan edilen bilgilere göre; Paris'te toplamda 17 tane Conservatoire Municipal olarak adlandırılan, genellikle müzik, dans ve tiyatro eğitimi veren kendi belediye konservatuvarı bulunmaktadır. Bu konservatuvarlar, yerel halkın sanatsal eğitim alabileceği okullardır ve bölgede halkın sanat

etkinliklerine katılım sağlamalarına fırsat tanır. Belediye konservatuvarları yerel yetenekleri destekleyen önemli kurumlardır. Bu konservatuvarlar, özellikle çocuklar ve gençler için sanat eğitiminde başlangıç ve orta seviyede eğitim verir ve bazıları daha ileri düzeyde profesyonel eğitime geçiş sağlayabilir.

2. FRANSA'DAKİ MÜZİK DİPLOMALARI

Fransa'da müzik eğitimine yönelik farklı seviyelerde diplomalar bulunur. Bölgesel konservatuvarlar (CRR ve CNR) ve ulusal konservatuvarlar (CNSM) farklı diplomalar verirler.

Ulusal konservatuvarlarda lisans ve yüksek lisans seviyelerinde uluslararası alanda tanınan diplomalar verilir. Bu okullardan alınan diplomalar, profesyonel müzik kariyerine veya akademik çalışmalara fırsat sunar. "Diplôme National Supérieur Professionnel de Musicien" (DNSPM) diploması lisans seviyesi bir profesyonel müzisyenlik diplomasıdır (Esclapez, 2018, s.182). Bu diplomaya sahip olmak lisans seviyesi bir eğitim alındığını gösterse de Bologna sistemi içerisinde bir "licence" olarak değerlendirilmez. Alınan eğitimin Türk eğitim sisteminde hangi seviyeye denk geldiğini saptayabilmek için açıklamalarda "lisans seviyesi" ifadesi kullanılmaktadır. Ancak akademik ilerlemede gereken "lisans derecesi" için burada ifade edilen "lisans seviyesi" eğitim yeterli değildir. Bunun için ulusal konservatuvarlar farklı üniversiteler ile iş birliği yaparlar. Örneğin; Paris Konservatuvarı (CNSMDP) rehberi 23. sayfada beyan edilen bilgilere göre; DNSPM'nin lisans derecesi geçerliliğine sahip olabilmesi için Sorbonne Üniversitesi ile iş birliği yapılmaktadır. Pôle Supérieur d'Enseignement Artistique (Pôles Sup) ise böyle bir iş birliğine gerek duymaz. Alınan eğitim Bologna sistemine uygun olduğu için DNSMP'nin lisans derecesi geçerlidir. Toulouse Üniversitesi'nin (Universite de Toulouse) internet sitesinde yayınlanan kataloğa göre (2023) eğitim süresi;

lisansı onaylanmış DNSPM için 3 yıl, DNSPM + lisans derecesi için 3 yıl, DE + DNSPM + lisans derecesi içinse 4 yıldır. Müzikte 4 yıllık süren eğitim sonunda verilen Diplôme d'État (DE) daha spesifik bir uzmanlık için verilir ancak lisansüstü bir eğitim düzeyinde değildir. Tüm bu "lisans seviyesi" alınan diplomalar Fransa'daki Ulusal Mesleki Sertifikalara Yönelik Çerçeve'de 6. seviyeye denk düşmektedir.

Indovea'a (2019) göre Fransa'da beceri toplumu oluşturma amacına yönelik 5 Eylül 2018 tarihinde "Mesleki Gelecek Yasası" çıkartılmış ve 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren uygulanmaya başlanmıştır. Bu yasaya göre sertifika veren tüm kuruluşların yeterliklerinin seviyesi Ulusal Mesleki Sertifikalara Yönelik Çerçeve'de belirtilmiştir. Ayrıca bu çerçeveye ilişkin 8 Ocak 2019 tarih ve 2019-14 sayılı Kararname uyarınca 26 Eylül 2019 tarihinde alınan karar göre; sanat ve kültür alanlarındaki devlet diplomaları (DE=Diplôme d'État), yetenek sertifikaları (CA=Certificats d'Aptitude) ve Ulusal Yüksek Mesleki Diplomaları (DNSP=Diplôme National Supérieur Professionnel) gibi diploma ve sertifikaları Ulusal Mesleki Sertifikalara Yönelik Çerçeve'ye uyumlu hale getirilmiştir. Tablo 1 incelendiğinde müzik diplomalarının konumunun eğitim seviyeleri içerisinde nereye denk geldiğini görebiliriz.

Tablo 1. Ulusal Mesleki Sertifikalara Yönelik Çerçeve Seviyelerine Göre Müzik Diplomalarının Konumları

Ulusal Mesleki Sertifikalara Yönelik Çerçeve Seviyeleri	Diploma Denklikleri	Müzik Diplomalarının Konumları
Seviye 1	Temel Bilgi	-
Seviye 2	Basit aktiviteleri gerçekleştirebilme ve sık karşılaşılan sorunları çözebilme becerisi	-
Seviye 3	Certificat d'Aptitude Professionnelle (CAP)	-
Seviye 4	BAC	Diplôme d'Études Musicales (DEM)
Seviye 5	BAC+2	-
Seviye 6	Lisans	*1ére Cycle (1. Devre)* Diplôme d'État (DE), Diplôme Universitaire de Musicien Intervenant (DUMI), Diplôme National Supérieur Professionnel (DNSP)
Seviye 7	Yüksek Lisans	*2éme Cycle (2. Devre)* Certificats d'Aptitude (CA)
Seviye 8	Doktora	*3eme Cycle (3. Devre)* -

Kaynak: (Indovea, 2019).

"Diplôme d'Études Musicales" ifadesinin kısaltması olan DEM ise Fransız müzik eğitim sisteminde, bölgesel konservatuarlarda verilen bir diplomadır. Bölgesel konservatuvarda okuyan öğrenciler, belirli bir yeterliğe ulaştıklarında DEM (Diplôme d'Études Musicales) alırlar. Bu diploma, ileri düzey müzik bilgisi ve performans yeterliğini gösterir. Öğrenciler, bu diplomayı almak için teorik ve pratik sınavları geçmek zorundadır (Maugars, 2003; akt. Maugars, 2006). Üç yıllık müzik çalışmalarını tamamladıktan sonra verilen

lise düzeyinde bu diploma, amatör sanatsal uygulamalarla ilgili Certificat d'Études Musicales (CEM)'in aksine, profesyonel bir müzik kariyerine doğru ilerlemenize olanak tanır. Bu sebeple tek başına mesleki alanda uzmanlaşmak için yeterli değildir. Bu diplomadan sonra mesleki alanda uzmanlaşmak için Paris veya Lyon'daki Ulusal Konservatuvarlara veya Pôles Sup gibi lisans düzeyi yüksek bir sanat eğitim merkezine devam ederek profesyonel müzik diploması olan le Diplôme National Supérieur Professionnel de Musicien (DNSPM)'i almak gereklidir (l'Équipe Éditoriale d'Indeed, 2024). Gerekli lisans derecesi prosedürleri izlendikten sonra eğitime lisansüstünde devam edilebilir. Ayrıca öğrenciler dışarıdan hazırlanıp bölgesel konservatuvarlardaki DEM sınavlarına başvurarak da DEM'e sahibi olabilirler.

Conservatoire à Rayonnement Régional du Grand Chalon'un internet sitesindeki bilgilere göre; DEM'den bir önceki seviye olan CEM, yani Certificat d'Etudes Musicales, öğrencilerin temel müzik eğitimi aldığını gösterir ve daha amatör bir eğitimi kapsamaktadır (CRR du Grand Chalon, t.y.). DEM'den önceki seviye olmasına rağmen Tablo 1'de bu sertifikanın 3. Seviye içerisinde gösterilmemesinin nedeni ise Certificat d'Aptitude Professionnelle (CAP) denkliğine gelen 3. seviyenin daha çok mesleki sertifikalar seviyesine denk gelmesidir. Türkiye'de Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde kurs alarak edinilen sertifikalar sayesinde mesleklerini yapan kişileri CAP düzeyini anlamak için örnek gösterebiliriz.

2.1. Bologna Süreci

Fransa'daki konservatuvarların bir kısmı, Avrupa'nın Bologna Süreci'ne dahil olmuş ve buna uygun olarak lisans, yüksek lisans ve doktora derecelerini tanıyan bir eğitim sistemine entegre olmuştur. Bologna sistemi, Avrupa'daki eğitim sistemlerini birbirine uyumlu hale getirmek ve diploma

tanınabilirliğini artırmak amacıyla oluşturulmuştur. Fransa'daki birçok konservatuvar, Bologna sürecine dahil olmuş ve müzik eğitimi alanında Lisans seviyesinde eğitim sunmaya başlamıştır (Association Européenne des Conservatoires, 2010).

Bologna sistemine dahil veya üniversitelerle iş birliği yaparak DNSPM (Diplôme National Supérieur Professionnel de Musicien) programları sunan bazı konservatuvarları listeleyecek olursak:

2.1.1. Conservatoire National Supérieur de Musique et de Danse (CNSMD)

Paris ve Lyon'da olmak üzere yalnızca iki tane bulunan bu okullar (CNSMDP ve CNSMDL) Fransa'daki en prestijli konservatuvarlardır. Lisans düzeyinde DNSPM diploması sunar ve öğrenciler genellikle bu diplomayı bir üniversite ile iş birliği içinde lisans derecesi ile tamamlarlar. Öğrenciler, müzik performansı, kompozisyon, dans ve diğer sanat dallarında eğitim alırlar.

2.1.2. Pôle Supérieur d'Enseignement Artistique (Pôles Sup)

Bologna sürecine dahil olan eğitim merkezleridir. Öğrenciler DNSPM diplomasını burada tamamlayarak lisans derecesi elde ederler. Müzik performansı, kompozisyon, pedagojik eğitim gibi birçok sanat dalında eğitim sunulur. Pôles Aliénor, Pôle d'Enseignement Supérieur Musique/Danse Bordeaux Aquitaine (PESMD Bordeaux Aquitaine), Le Pont Superieur Pôle d'Enseignement Supérieur Spectacle Vivant Bretagne Pays de la Loire gibi okullar Pôle Supérieur d'Enseignement Artistique olarak örnek gösterilebilir.

2.1.3. Haute École des Arts du Rhin (HEAR)

Strasbourg'da bulunan HEAR, müzik, güzel sanatlar ve tiyatro alanında Bologna sürecine entegre olmuş bir okuldur.

Öğrenciler burada lisans seviyesinde (DNSPM) eğitim görebilir ve aynı zamanda Strasbourg Üniversitesi ile ortak çalışarak resmi lisans diploması alabilirler (Hear, 2023).

2.1.4. Nice Konservatuvarı (CRR de Nice)

Bologna süreci kapsamında lisans düzeyinde DNSPM diploması sunar. Müzik performansı ve kompozisyon gibi alanlarda eğitim verilir. Bu diplomanın yanı sıra Côte d'Azur üniversitesiyle iş birliği yapılarak lisans derecesini tamamlanabilir (Conservatoire de Nice, 2023).

2.1.5. École Supérieure Musique et Danse Hauts-de-France Lille (ESMD)

Bologna sürecine dahil olan eğitim merkezlerindendir. Öğrenciler burada lisans seviyesinde (DNSPM) eğitim görebilir ve aynı zamanda Lille Üniversitesi ile ortak çalışarak resmi lisans diploması alabilirler (ESMD, 2023).

2.1.6. École Supérieure de Musique Bourgogne-Franche-Comté (ESM Bourgogne-Franche-Comté)

ESM Bourgogne-Franche-Comté resmî web sitesinden alınan bilgilere göre Franche-Comté bölgesindeki Bouırgogne şehrinde bulunan okul, müzik ve dans alanında Bologna sürecine entegre olmuştur. Öğrenciler lisans seviyesinde (DNSPM) eğitim görebilir ve Bourgogne Üniversitesi ile ortak çalışarak resmi lisans diploması alabilirler.

Yukarıda örnekleri verilmiş okullar dışında da çeşitli bölgelerde Bologna sürecine entegre olmuş lisans derecesi veren konservatuvarlar vardır. Bu okullara Avrupa Konservatuvarlar Birliği (Association Europeennes Conservatoires) web sayfasından ulaşılabilir.

3. SINAVLARDA "CONCOUR" TERİMİNİN TERCİHİ

Fransa'da "concours" (Türkçe'de konkur) kelimesi, sınavlar için sıkça kullanılmaktadır. Yarışma anlamına gelen bu kelime başlarda sadece okul bitirme sınavları için ifade edilir ve birincilik ödülü olan "Premier Prix"i kazanan öğrenciye büyük bir şöhret kazandırırdı (Muffitt, 2016, s. 2-3). Hazırlığı için sadece bir ay verilen "morceaux imposés" adlı zorunlu eserlerin seslendirildiği bu rekabetçi sınavlar yalnız okul içinde değil aynı zamanda tüm sanatseverlerin ilgiyle takip ettiği, kazananların gazetede ilan edildiği dikkat çekici bir etkinlikti (Swanson, 1999, s.39). Günümüzde ise öğrencilerden zorunlu eserlere ek olarak, bir barok dönem, bir klasik dönem ve bir çağdaş dönem eseri istenmektedir (Hepyücel, 2009, s.4).

Bugünün koşullarında sadece okul bitirme sınavlarında değil aynı zamanda kabul sınavlarında da "concours" terimi yer almaktadır. Yarışmadaki konservatuvarlar gibi birçok akademik ve sanat kurumunda giriş sınavları, öğrenciler arasında bir tür yarışma olarak görülür. Genellikle iki aşamalı olan bu sınavlar sınırlı kontenjana sahip olan programlara kabul edilmek için yapılan bir değerlendirme sürecidir. "Concours" jürisi konservatuvarların öğretmenleri yerine alanında önde gelen sanatçılardan oluşmaktadır (Cook, 1991, s. 4-6).

Konservatuvarlarda "Concours d'entrée" (giriş sınavı) ifadesi sıkça karşımıza çıkmaktadır. Aynı şekilde bu ifade de rekabet ortamından kaynaklıdır. Giriş sınavlarında en yetenekli ve uygun olanlar seçildiği için bu sınavlar genellikle yarışma formatında gerçekleştirilir. Bu nedenle "concours" terimi, bir yarışmaya katılma fikrini taşımaktadır. Öğrenciler yeteneklerini sergilerler ve sınavlarda en yüksek başarıyı gösterenler seçilir. Kısacası, "concours" kelimesinin tercih edilmesi, sınavın

rekabetçi yapısını ve sadece başarılı olanların kabul edildiği bir eleme sürecini vurgulamak için kullanılır.

4. SONUÇ

Fransa'da 2006 yılında çıkarılan bir kararname ile çalgı, ses veya farklı bir disiplinin eğitimi etrafında çevrelenerek müfredatı oluşturulan sanat okullarının tümünün konservatuvar olarak adlandırılması, farklı ülkelerden gelen öğrenciler için sistemi anlaşılması oldukça güç bir durum oluşturmuştur. Burada öncelikle dilimize Fransızca'dan geçen ve TDK'ya göre*"birçok ülkede bilim ve sanat alanında akademik çalışmalar yapan bilimsel kurum"* anlamına gelen "Akademi"nin ne olduğunun farkına varmak gerekir. Dağyar, Kasalak ve Uğurlu'ya göre (2021) "Bireylerin akademik kariyer planları lisansüstü eğitimle başlamaktadır". Bu, ülkemizde farklı bir eşdeğer eğitim olmadığı için doğru bir yaklaşımdır. Ancak Tablo 1'den de anlaşılacağı üzere lisans derecesi, Fransız eğitim sisteminin 6. seviyesine denk düşmektedir ve bu seviyede müzik alanında lisans harici farklı eğitim ve diplomalar da bulunmaktadır. Burada alınacak olan eğitimin akademik ya da akademi dışı olması yönünde bir ayrım başlamaktadır. Bu ayrım da bizlere, Dağyar, Kasalak ve Uğurlu'nun bahsettiği akademik kariyer planının Türkiye'deki gibi aslında lisansüstünde değil de henüz lisanstayken başladığını göstermektedir. Bununla birlikte Dağyar, Kasalak ve Uğurlu'nun yaklaşımı Türkiye için oldukça yerinde bir yaklaşımdır. Çünkü ülkemizde lise sonrasında sadece akademik eğitimin 1. devresi olan lisans eğitimi bulunmaktadır. Bu sebeple de Fransız eğitim sisteminde 6. seviyeye denk gelen bir müzik eğitimi için Türkiye'deki ilgili üniversite birimi tarafından yalnızca lisans diploması verilebildiğini söyleyebiliriz. Üniversiteye bağlı olmayan ancak yine 6. seviye eğitim sunan lisansa eş değer farklı bir diploma ülkemizde bulunmadığından, yükseköğretime devam

etmek isteyen öğrenciler yalnızca üniversitelerde eğitim alabilmektedirler. Bu tek seçenekli durum da yüksek eğitim sonrasında meslek edinmek isteyen herkesi üniversitelere yönlendirdiğinden, doğal olarak akademik kariyer planlama başlangıcı, öğrencilerin lisansüstü eğitime devam edip etmeme yönünde aldıkları karardan sonra, yüksek lisans derecesiyle başlamaktadır.

Fransa'da verilen diploma veya sertifikalar devlet tarafından verilmekte ve alınan eğitimin kalitesini temsil etmektedir. Bu eğitimler uluslararası alanda geçerli ve prestijlidir. Bununla birlikte, akademik denkliğin avantajlarının değerlendirilmesi sonucunda, öğrencilerin bu avantajlardan yararlanmalarını sağlamak amaçlı konservatuvarların Bologna sürecine entegre olduğunu görmekteyiz. Böylece lisans onaylı veya bir üniversite ile iş birliği sonucu lisans geçerliği kazanan bir 6. seviye diploması, öğrencilere, aldıkları kaliteli eğitimin yanında akademik dünyanın da olanaklarını sunar. Akademik kariyer yerine operalarda, orkestralarda veya herhangi bir sanat kurumunda veya okullarda öğretmen olarak mesleğini icra etmek isteyen öğrenciler ise hayatlarına lisans diploması olmadan da aldıkları yüksek eğitim diplomalarıyla devam edebilmektedirler.

KAYNAKÇA

Association européenne des conservatoires, académies de musique et Musikhochschulen. (2010). *AEC Position Paper Towards a Bologna Process of the Disciplines after 2010*. Erişim adresi: https://aec-music.eu/publication/towards-a-bologna-process-of-disciplines-after-2010/

Conservatoire à Rayonnement Régional du Grand Chalon. (t.y.). *Les diplômes musique: les 2 diplômes musique*. Erişim tarihi:21.10.2024 https://conservatoire.legrandchalon.fr/pratiquer/disciplines/musique/les-diplomes-musique

Conservatoire de Nice. (2023). *Projet d'Établissement*. Erişim adresi: https://www.conservatoire-nice.org/wp-content/uploads/2023/07/projet-detablissement-executoire.pdf

Conservatoires Nationaux Supérieurs de Musique et de Danse de Lyon. (t.y.). *Candidater aux Concours d'Entrée*. Erişim adresi: https://cnsmd-lyon.fr/

Conservatoires Nationaux Supérieurs de Musique et de Danse de Paris. (2022). *Rapport d'Activité*. Erişim adresi: https://www.conservatoiredeparis.fr/sites/default/files/Ecole/Cnsmdp-Rapport-activite2022.pdf

Conservatoires Nationaux Supérieurs de Musique et de Danse de Paris. (t.y.). *Musique*. Erişim adresi: https://www.conservatoiredeparis.fr/fr/pole/musique

Cook, K. R. (1991). *The Paris Conservatory and the "Solos de Concours" for flute, 1900-1955*. The University of Wisconsin-Madison.

Dağyar, M., Kasalak, G., & Uğurlu, N. (2021). Yükseköğretimde Akademik Kariyer Farkındalığı: Bir Ölçek Geliştirme

Çalışması. *Milli Eğitim Dergisi, 50*(230), 557-580. https://doi.org/10.37669/milliegitim.682448

Danacı, A. G. E. F., Ertekin, B., & Tankız, Ö. Ü. K. D. (2023). Yaşamı ve Çağdaş Türk Müziği Eğitimine Katkıları İle Ulvi Cemal Erkin. *Türk Müziğinde İz Bırakanlar IV*, 35.

Dowd, P. M. (1969). *Charles Bordes and the Schola Cantorum of Paris: Their Influence on the Liturgical Music of the 19th Century and Early 20th Century*. The Catholic University of America.

École Supérieure De Musique Bourgogne-Franche-Comté. (t.y.). *Formation supérieure initiale*. Erişim tarihi: 28.10.2024 https://www.esmbourgognefranchecomte.fr/fr/formation-superieure-initiale

Esclapez, C. (2018). La Situation Française de la Recherche-Création en Musique: État des Lieux et Zones de Con-Versation Entre Recherche et Création. S. Stévance & S. Lacasse (Ed.), *Pour une éthique partagée de la recherche-création en milieu universitaire* içinde (s. 177-198). Canada: Presses de l'Université Laval.

Fétis, F. J. (2023). *Biographie Universelle des Musiciens et Bibliographie Générale de la Musique: Tome 2*. BoD–Books on Demand.

France Archives Portail National des Archives. (2010). [MODELE] *Conservatoire à Rayonnement Régional* (commune, département, France). Erişim adresi: https://francearchives.gouv.fr/fr/authorityrecord/FR78422804100033_000000908

Haut Conseil de L'évaluation de la Recherche et de L'Enseignement Supérieur. (2020). *Rapport d'Évaluation*. Erişim adresi:

https://www.hceres.fr/sites/default/files/media/downloads/a2021-ev-0693133f-def-fo210020971-rd.pdf

Haute école des arts du Rhin (HEAR). (2023). *Rapport d'Activité*. Erişim adresi https://www.hear.fr/wp-content/uploads/2023/04/RapportActivite_21-22_EXP-NUM.pdf

Hepyücel, C. (2009). *19. Yüzyıldan Günümüze Fransız Ekolü ve Marcel Moyse'un Dünya Flüt Sanatına Etkileri* (Doctoral dissertation, Dokuz Eylul Universitesi).

Indovea. (2019, Kasım, 03). *CA et DE, Quels Niveaux de Qualification*. Erişim tarihi: 22.10.2024 https://www.indovea.org/2019/11/ca-et-de-quels-niveaux-de-qualification/#easy-footnote-bottom-1-5380

Koçer Fedorean, A. (2018). Leopold Auer'in Rus Keman Ekolündeki Yeri ve Önemi. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, *4*(1), 132-139. https://doi.org/10.22252/ijca.425847

L'Équipe Éditoriale d'Indeed. (2024, Mayıs, 01). *Travailler Dans la Musique: les Débouchés du DEM*. Erişim tarihi: 21.10.2024 https://fr.indeed.com/conseils-carrieres/trouver-un-emploi/musique-debouches-dem

Maugars, C. (2006). Attitudes Of Music Teachers Towards Final Examinations İn The French Music Conservatoires. *International Journal of Music Education, 24*(1), 43-55.

Millî Eğitim Bakanlığı. (2024). Erişim tarihi: 20.10.2024 https://ttkb.meb.gov.tr/

Muffitt, N. C. (2016). *From Contest to Classic; A Review of Trombone Literature from the Paris Conservatoire*.

Özkan, Ç. (2023). Ulvi Cemal Erkin ve "Duyuşlar" Eseri Üzerine Bir İnceleme. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi, 11*(81), 129-142.

Samuel, C. (2017). La pratique publique comme pratique-écran en conservatoire. In *Les identités des professeurs de musique: actes du Colloque international Les identités professionnelles des professeurs de musique, Paris, CNSMDP, 15-16 décembre 2014* (pp. 49-62).

Scola de Cantorum. (t.y.). *The Schola Cantorum's Public, Philosophy and Teaching Spirit*. Erişim tarihi: 26.10.2024 https://schola-cantorum.com/?page_id=29451&lang=en

Sezginsoy, B., & Güven, E. (2010). Piyano ve Keman Alanında İki Harika Çocuk: İdil Biret-Suna Kan (görüş ve önerileri). *İlköğretim Online, 9*(1), 128-135.

Swanson, C. (1999). Who Actually Wrote the Impromptu of Fauré?. *The American Harp Journal, 17*(2), 39-41.

Universite de Toulouse. (2023, Kasım, 29). *Diplôme National Supérieur Professionnel de Musicien (DNSPM) discipline instrumentiste-chanteur*. Erişim tarihi: 24.10.2024 https://formations.univ-toulouse.fr/fr/les-formations/autres-dipl-nationaux-niv-form-bac-3-ND/diplome-national-superieur-professionnel-de-musicien-dnspm-discipline-instrumentiste-chanteur-ISLU6VGG.html

Yagil, L. (2012). Alfred Cortot, Between Memory and Forgetfulness: The Destiny of a Great Pianist. *Guerres Mondiales et Conflits Contemporains, 246*(2), 117-136.

Yagil, L. (2012). *Alfred Cortot, between Memory and Forgetfulness: The Destiny of a Great Pianist*. *Guerres mondiales et conflits contemporains*, 246(2), 117-136.

Yükselsin, İ. Y. (2011). Etnomüzikoloji açısından Ahmed Adnan Saygun. *Bilig Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, Bahar, 201.